

Herstel Blauwe Reiger stokt

De Nederlandse Blauwe Reigers kregen na 2008 een flinke opdonder als gevolg van enkele wat koudere winters. Met de herintrede van zachtere winters, vanaf 2014, begon de stand weer te herstellen. Dat proces lijkt nu, tamelijk onverwacht, tot stilstand gekomen.

Stagnatie

In het recent verschenen broedvogelrapport over 2015 werd nog gesproken van forse groei. Deze bedroeg liefst 24% op basis van 491 kolonies die in 2014 en 2015 geteld werden. De groei heeft echter niet doorgezet in 2016. In absolute zin was er zelfs sprake van een minieme achteruitgang met 0,6%, al noemen we dat liever 'stabiel'.

Duidelijk rode cijfers

In Friesland en Overijssel schoten de cijfers duidelijk in het rood, met ieder rond 13% verlies (tabel 1).

In de top vijf van kolonies met het grootste aantal verloren nesten staan er vier in één van deze provincies. De nummer één ligt echter in Zuid-Holland. Kolonie Binnen-Nes bij Groot-Ammers verloor een derde van zijn reigerbevolking en viel terug van 139 naar 94 nesten. In Overijssel kwamen de klappen hard aan in de Wieden, zowel in de Hoogwaterzone (65 naar 25 paren) als de Bakkerskooi (70 naar 32). In Friesland gingen onder meer kolonies in een boomgaard bij Hitzum (151 naar 117) en

Blauwe reigerpaar balst in het riet. Brabantse Biesbosch, 11 maart 2010. Foto: Hans Gebuis

bij de Epema State te IJsbrechtum (98 naar 69) onderuit.

Technisch gezien is de Noord-Hollandse kolonie bij de begraafplaats van Nieuwe Niedorp de grootste verliezer. De teller moest daar constateren dat van de 27 getelde nesten in 2015 er nog slechts 1 over was in 2016. In 2017 was de kolonie verlaten.

Jammer genoeg is in geen van deze gevallen een duidelijke oorzaak genoteerd. Dit zou inzicht kunnen geven in de redenen van deze opvallende aantalsveranderingen.

Ook enige groei

In een zestal provincies was sprake van groei. Daarvan voeren Gelderland en Utrecht, met ieder plus 12%, de boventoon.

In de top vijf van grootste groeiers liggen er twee in Utrecht en één in Gelderland. Flinker toenames waren er in Haarzuilens bij Maarssenbroek (van 6 naar 34 nesten), de begraafplaats van Purmerend NH (62 naar 87), het Braassemermeer bij Woubrugge ZH (5 naar 30), de Alemsche overwaard bij Alem Gld (59 naar 78) en Amelisweerd Ut (30 naar 49).

Doorkijkje naar 2017

Voor een doorkijkje naar 2017 kunnen we gebruik maken van 217 kolonies waarvan de data 2017 al binnen zijn en die ook in 2016 geteld zijn. Dit is ongeveer 40% van het aantal bekende kolonies. Deze cijfers suggereren een lichte landelijke afname (-1%). Al kan dit nog enigszins veranderen, het is duidelijk dat het herstel wel gestopt is.

provincie	2015	2016	verschil	%	aantal kolonies	gem. aantal nesten per kolonie
Gelderland	1035	1165	130	12,6	67	17,4
Utrecht	486	546	60	12,3	26	21,0
Drenthe	377	409	32	8,5	23	17,8
Limburg	301	324	23	7,6	10	32,4
Noord-Brabant	728	771	43	5,9	43	17,9
Noord-Holland	1686	1734	48	2,8	78	22,2
Zeeland	280	281	1	0,4	19	14,8
Zuid-Holland	2163	2074	-89	-4,1	107	19,4
Groningen	494	471	-23	-4,7	26	18,1
Flevoland	256	229	-27	-10,5	10	22,9
Overijssel	720	626	-94	-13,1	42	14,9
Friesland	1182	1018	-164	-13,9	33	30,8

Tabel 1. Blauwe Reiger. Provinciale aantalsveranderingen van 2015 op 2016 in kolonies die in beide jaren geteld zijn.

● Joost van Bruggen